

بارم	درس ۱۲ (کاوه دادخواه - کاردانی) - قلمرو زبانی	ردیف
۰/۷۵	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) از آن چرم کاهنگران پشت پای / بپوشند هنگام زخم درای. (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ب) هم آن گه یکایک ز درگاه شاه / برآمد خروشیدن دادخواه. (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ج) روزی یاران الحاح کردند و مرا به تفرج بردند. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) د) ببویید کاین مهتر آهرمن است. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی) پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۱
۰/۵	از بین گروه واژه‌های زیر، معنای دو واژه نادرست است؛ درست آنها را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۳ داخل و خارج کشور) «پایمردی: شفاعت - چنبر: کمند - هژبر: خشمگین - زرخندان: چانه - خنیده: نامدار - مخنقه: گردن» پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۲
۰/۷۵	در گروه کلمه‌های زیر ... مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هر یک را بنویسید. الحاح و اصرار (خرداد ۱۴۰۳، ساسانی) / الحاح و اسرار (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی) / رستم ذال (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی) / خوار و ارجمند (اسفند ۱۴۰۲، ساسانی) / چیره‌گی و تسلط ارجمند (اسفند ۱۴۰۰، ساسانی) / برخاست غو (خرداد ۱۴۰۰، ساسانی) / پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۳
۰/۵	در هر گزینه املائی یک واژه نادرست است؛ آن مورد اصلاح کنید. (خرداد ۱۴۰۴) الف) اوست که عادل مطلق است / و خان عدل خود را بر همگان گسترده / باشد که از میان اسمای صدگانه‌اش / او را به همین نام بستاییم؛ آمین! ب) بدر در میدان او حلالی بودی و رستم به داستان او زالی. پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۴
۰/۵	املائی درست واژه داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) ابلیس با موافقت پدرش در لباس (خالیگر / خوالیگر) ی چالاک خورش‌هایی حیوانی بدو می‌خوراند. (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ب) ز هر کشوری مهتران را (بخواست / بخاست) (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ج) بیامد به درگاه سالار نو بدیدنش آن جا و (برخواست / برخاست) غو. (ساسانی، خرداد ۱۴۰۳) د) اگر هفت کشور به شاهی تو راست چرا رنج و سختی همه (بهر / بحر) ماست. (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳) پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۵
۰/۲۵	وضعیت کدام واژه در گذر زمان همانند کلمه «محضر» در مصراع «بدرید و بسپرد محضر به پای» است؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) الف) پای راست افکار شد ب) اختلاف صیادان آن جا متواتر ج) پا در رکاب راهوار خویش دارند پاسخ: الف) ضربه (۰/۲۵) ب) ناگهان (۰/۲۵) ج) اصرار / پافشاری کردن (۰/۲۵) د) بزرگتر / پادشاه (ضحاک) (۰/۲۵)	۶
۰/۵	اجزای جمله دوم بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید. (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) «خروشید و زد دست بر سر ز شاه که شاهان منم کاوه دادخواه» ز شاه ۰/۲۵ دست بر سر زد. (۰/۲۵)	۷
۰/۵	در عبارت زیر ابتدا نقش تبعی را پیدا کرده و سپس نوع آن را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۴) مادر فریدون فرانک پسر را به البرز کوه می‌برد و به مردی پاک‌دین می‌سپرد. فرانک (۰/۲۵) بدل (۰/۲۵)	۸

۹	معنای فعل «شد» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (خرداد ۱۴۰۴) گزینه ج (۰/۲۵) الف) هنر خوار شد، جادویی ارجمند نهان راستی، آشکارا گزند ب) از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد ج) یقین مرد را دیده بیننده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد د) چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده تر شد.
۱۰	برای هر کدام از واژگان مشخص شده، در گذر زمان کدام یک از وضعیتهای چهارگانه پیش آمده است؟ (خرداد ۱۴۰۴) الف) از آن چرم کاهنگران پشت پای / بپوشند هنگام زخم درای ب) آن مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم درنهاد. الف) وضعیت الف (حذف از فهرست واژگان / محذوف / متروک) (۰/۲۵) ب) وضعیت «ب» (با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شده / تحول معنایی / تغییر معنایی) (۰/۲۵)
۱۱	کدام یک از واژه‌های زیر با از دست دادن معنای پیشین، معنای جدید گرفته است؟ (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) الف) سپر (ب) شوخ (پ) خنده (ت) فتراک گزینه ب (۰/۲۵)
۱۲	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) «عنان مپیچ که گر می زنی به شمشیرم سپر کنم سر و دستت ندارم از فتراک.» الف) واژه‌ای بیابید که به دلایل سیاسی، فرهنگی و ... از فهرست واژگان حذف شده است. فتراک (۰/۲۵) ب) واژه‌ای بیابید که هم معنای قدیم خود را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است. سپر (۰/۲۵)
۱۳	کدام واژه امروزه به دلایل سیاسی، فرهنگی، مذهبی یا اجتماعی از فهرست واژگان حذف شده است؟ (ساسانی، شهریور ۱۴۰۲) الف) رکاب (ب) شوخ (ج) سوفار (د) شادی سوفار (۰/۲۵)
۱۴	با کشیدن فلش (بیکان) نشان دهید که هر یک از واژگان ستون راست، در گذر زمان مشمول کدام یک از وضعیت‌های ستون چپ شده‌اند؟ (در ستون چپ یک مورد اضافه است) (ساسانی، اسفند ۱۴۰۲) الف) کثیف ب) فتراک ج) سپر د) با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید، به دوران بعد منتقل شده است. ۱) از فهرست واژگان حذف شده است. ۲) با همان معنای قدیم به حیات خود ادامه می‌دهد. ۳) هم معنای قدیم را حفظ کرده، و هم معنای جدید گرفته است. ۴) با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید، به دوران بعد منتقل شده است. پاسخ: الف) ۲ (۰/۲۵) ب) ۱ (۰/۲۵) ج) ۳ (۰/۲۵)
درس ۱۲ (کاوه دادخواه - کاردانی) - قلمرو ادبی	
۱۵	در عبارات زیر گزینه درست را انتخاب کنید. (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) گزینه ج (۰/۲۵) الف) شیخ عطار کتاب «اسرارنامه» و «منطق الطیر» را به جلال‌الدین (مولانا) خردسال هدیه داد. ب) نثر درس «کاوه دادخواه» برگرفته از کتاب «چشمه روشن» اثر غلامحسین یوسفی، از نوع ادبیات تعلیمی است. ج) شعر «در امواج سند» سروده «مهدی حمیدی شیرازی» و شرح دلآوری‌های جلال‌الدین خوارزمشاهی است. د) کتاب «ماه نو و مرغان آواره» اثر یوهانگ ولفگانگ گوته و «دیوان شرقی - غربی» اثر رابیندرانات تاگور است.
۱۶	غلامحسین یوسفی در کتاب به تحلیل داستان «کاوه دادخواه» پرداخته است. (خرداد ۱۴۰۴) پاسخ: چشمه روشن (۰/۲۵)

۱۷	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. (ساسانی، خرداد ۱۴۰۳) فرهاد و شیرین: وحشی بافقی - شلوارهای وصله‌دار: رسول پرویزی - هم صدا با حلق اسماعیل: قیصر امین‌پور - چشمه روشن: غلامحسین یوسفی - پرنده‌ای به نام آذرباد: رایبندرانان تاگور پاسخ: هم صدا با حلق اسماعیل (۰/۲۵) پرنده‌ای به نام آذرباد (۰/۲۵)
۱۸	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳) فرهاد و شیرین: وحشی بافقی / روزها: محمدعلی اسلامی / چشمه روشن: نادر ابراهیمی / بهارستان: جامی / ماه نو و مرغان آواره: ریچارد باخ پاسخ: چشمه روشن: غلامحسین یوسفی (۰/۲۵) ماه نو و مرغان آواره: رایبندرانان تاگور (۰/۲۵)
۱۹	نام نویسنده یا شاعر آثار زیر را بنویسید. (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳) الف) چشمه روشن: (ب) پیامبر و دیوانه: پاسخ: الف) غلامحسین یوسفی (۰/۲۵) (ب) جبران خلیل جبران (۰/۲۵)
۲۰	کدام ویژگی شعر حماسی در بیت زیر دیده می‌شود؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) «همی رفت پیش اندرون مرد گرد سپاهی بر او انجمن شد، نه خرد» ملی و قهرمانی (۰/۲۵)
۲۱	مجاز به کار رفته در بیت زیر، چه مفهومی دارد؟ (خرداد ۱۴۰۴) «همی بر خروشید و فریاد خواند جهان را سراسر سوی داد خواند» مردم (۰/۲۵)
۲۲	کدامیک از زمینه‌های حماسه در بیت زیر وجود دارد؟ (خرداد ۱۴۰۴) «چو ضحاک بر تخت شد شهریار بر او سالیان انجمن شد هزار» خرق عادت یا داستانی (۰/۲۵)
۲۳	با توجه به کلمات مشخص شده در ابیات زیر چه آرایه ادبی می‌بینید؟ (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) الف - یکی بی زیان مرد آهنگرم ز شاه آتش آید همی بر سرم استعاره از ظلم و ستم (۰/۲۵) ب - شماریت با من نباید گرفت بدان تا جهان ماند اندر شگفت مجاز از مردم (۰/۲۵)
۲۴	با توجه به ابیات زیر کدام ویژگی شعر حماسی دیده می‌شود؟ (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) «چو کاوه برون شد ز درگاه شاه بر او انجمن شد بازارگاه همی بر خروشید و فریاد خواند جهان را سراسر سوی داد خواند» قهرمانی (۰/۲۵)
۲۵	در بیت زیر فردوسی با کدام آرایه وضعیت نامناسب جامعه را توضیح داده است؟ (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) نهان گشت کردار فرزنانگان پراکنده شد نام دیوانگان تضاد (۰/۲۵)
۲۶	در بیت زیر کدام یک از زمینه‌های حماسه وجود دارد؟ (ساسانی، خرداد ۱۴۰۳) «بر آن گرزۀ گاوسر دست برد بزد بر سرش ترگ بشکست خرد» قهرمانی (۰/۲۵)
۲۷	در هر دو سروده زیر آرایه مجاز به کار رفته است؟ درست / نادرست (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) الف) چو کاوه برون شد ز درگاه شاه / بر او انجمن گشت بازارگاه ب) روح را خاک نتواند مبدل به غبارش سازد / زیرا هر دم به تلاش است تا که فرارود. درست (۰/۲۵)
۲۸	در هر یک از بیت‌های زیر کدام یک از ویژگی‌های شعر حماسی وجود دارد؟ (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) الف) بر آن گرزۀ گاوسر دست برد / بزد بر سرش ترگ بشکست خرد. قهرمانی (۰/۲۵) ب) کنون رزم سهراب و رستم شنو / دگرها شنیدستی این هم شنو. داستانی (۰/۲۵)
۲۹	در هر دو گزینه زیر آرایه مجاز وجود دارد. درست / نادرست (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) الف) از آن چرم کاهنگران پشت پای / بپوشند هنگام زخم درای ... ب) روح را خاک نتواند مبدل به غبارش سازد، زیرا هر دم به تلاش است تا که فرارود. درست (۰/۲۵)

۰/۷۵	هر یک از موارد مشخص شده بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ الف) همی بر خروشید و فریاد خواند جهان را سراسر سوی داد خواند. (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) ب) چو کاوه برون شد ز درگاه شاه بر او انجمن گشت بازارگاه (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳) پاسخ: الف) مجاز (۰/۲۵) ب) مجاز (۰/۲۵)	۳۰
۰/۲۵	در بیت زیر کدام یک از زمینه‌های حماسه وجود دارد؟ (ساسانی، شهریور ۱۴۰۳) «همی رفت منزل به منزل چو باد سری پر ز کینه، دلی پر ز باد» قهرمانی (۰/۲۵)	۳۱
۰/۲۵	در هر دو بیت زیر آرایه جناس وجود دارد. درست / نادرست (ساسانی، اسفند ۱۴۰۲) درست (۰/۲۵) الف) دلیران میدان گشوده نظر که بر کینه اول که بندد کمر. ب) چنان بُد که ضحاک را روز و شب به نام فریدون گشادی دو لب.	۳۲

درس ۱۲ (کاوه دادخواه - کاردانی) - قلمرو فکری

	معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) بیوید کاین مهتر آهرمن است جهان آفرین را به دل دشمن است (۱) (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ب) یکی محضر اکنون ببايد نوشت که جز تخم نیکی سپهد نکشت (۰/۵) (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات) ج) بفرمود پس کـاوه را پادشا که باشد بدان محضر انـدر گوا (۰/۷۵) (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) د) چنان بُد که ضحاک را روز و شب به نام فریدون گشادی دو لب. (۰/۵) (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) ه) برآمد بر این روزگار دراز کشید ازدها را به تنگی فراز (ساسانی، خرداد ۱۴۰۲) و) تو شاهی و گر ازدها پیکری ببايد زدن داستان، آوری. (ساسانی، اسفند ۱۴۰۲) پاسخ: الف) تلاش کنيد برای قيام (۰/۲۵) زیرا این ضحاک (۰/۲۵) منش شیطانی دارد (۰/۲۵) و در باطنش دشمن خداوند جهان آفرین است. (۰/۲۵) ب) اکنون باید استشهدنامه‌ای نوشته شود (۰/۲۵) با این متن که ضحاک نیکوکار است و جز نیکوکاری کاری دیگر انجام نداده است. (۰/۲۵) ج) سپس پادشاه به کاوه دستور داد (۰/۲۵) که آن استشهدنامه را (۰/۲۵) به عنوان شاهد امضا کند. (۰/۲۵) د) طوری شده بود که ضحاک همیشه نام فریدون را تکرار می کرد (طوری شده بود که فریدون از فکر ضحاک بیرون نمی رفت) ۰/۵ ه) زمان درازی به این شکل (ظلم و ستم ضحاک و دگرگونی ارزش‌ها) سپری شد (۰/۲۵) و این وضع ضحاک را در سختی انداخت. (۰/۲۵) و) بی گمان باید گفت وگو و معلوم شود (شفاف سازی شود) (۰/۲۵) که تو شاه هستی یا ازدها؟! (۰/۲۵)	۳۳
۰/۲۵	بیت «هنر خوار شد، جادویی ارجمند / نهان راستی، آشکارا گزند» به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟ (خرداد ۱۴۰۳ داخل کشور کل رشته‌ها) پاسخ: از بین رفتن ارزش‌ها / رواج ناهنجاری‌ها در جامعه / بی‌ارزش شدن فضائل اخلاقی / پاسخ‌های مشابه (یک مورد) (۰/۲۵)	۳۴
۰/۵	با توجه به دو بیت زیر جاهای خالی را کامل کنید. (خرداد ۱۴۰۴) «خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو همه سوی دوزخ نهادید روی سپردید دل‌ها به گفتار اوی» کاوه معتقد است که پایمردان دیو از دل بریدند و به دل سپردند. پاسخ: خدا (۰/۲۵) ضحاک (۰/۲۵)	۳۵

۰/۷۵	<p>با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات)</p> <p>«دست برگرز گاوسر برد و «بزد بر سرش، ترگ بشکست خرد». «سروش خجسته» پیام آورد که او را مگش که هنوز زمان مرگش فرا نرسیده است؛ او را به کوه دماوند ببر و همان جا در بند کن. او را به کوه دماوند و در غاری که بنش ناپدید بود، سرنگون آویخت.»</p> <p>الف- واژه «ترگ» به چه معناست؟ کلاهخود (۰/۲۵)</p> <p>ب- این عبارت درباره کدام شخصیت است و عاقبت او چه شد؟</p> <p>(ب) ضحاک (۰/۲۵) عاقبت او: فریدون او را در غاری در کوه دماوند اسیر و دربند کرد و وارونه آویزان کرد (۰/۲۵)</p>	۳۶
۱	<p>با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. (فروردین ۱۴۰۳ - دبیرخانه ادبیات)</p> <p>خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو همه سوی دوزخ نهادید روی سپردید دل‌ها به گفتار اوی نباشم بدین محضر اندر گوا نه هرگز براندیشم از پادشا</p> <p>الف) منظور از «پایمردان دیو» چه کسانی است؟ دستیاران حکومت ضحاک (۰/۲۵)</p> <p>ب) چرا کاوه می‌گوید: «همه سوی دوزخ نهادید روی»؟ زیرا همه مطیع ضحاک شده‌اند و فرمان‌ها و صحبت‌های ظالمانه او را پذیرفته‌اند (۰/۲۵)</p> <p>پ) فعل در مصراع آخر کدام است و به چه معنا است؟ نه براندیشم (نمی‌اندیشم) (۰/۲۵) نمی‌ترسم (۰/۲۵)</p>	۳۷
۰/۵	<p>هر یک از عبارت‌های زیر در وصف چه کسی است؟ (خرداد ۱۴۰۳، ساسانی)</p> <p>الف) در داستان‌های ایرانی، مظهر خوی شیطانی است و زشتی و بدی؛ در اوستا موجودی است «سه پوزه سه سر شش چشم»، دیوزاد و مایه آسیب آدمیان و فتنه و فساد.</p> <p>ب) این شیخ همیشه شب، پیرترین و جوان‌ترین شاعر زبان فارسی، معلم اول که هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار، چشم عقاب و لطافت کبوتر ...</p> <p>پاسخ: الف) ضحاک (۰/۲۵) ب) سعدی (۰/۲۵)</p>	۳۸
۰/۵	<p>شاعر در بیت زیر نتیجه «به میدان بودن» را چه می‌داند؟ (خرداد ۱۴۰۳، ساسانی)</p> <p>«تو یک ساعت چو افریدون به میدان باش، تا زان پس به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی.»</p> <p>پاسخ: کسب پیروزی (۰/۲۵)</p>	۳۹
۰/۷۵	<p>در هر یک از موارد زیر مقصود از قسمت‌های خط کشیده شده چیست؟</p> <p>الف) خروشید کای پایمردان دیو / بریده دل از ترس گیهان خدیو. (خرداد ۱۴۰۲، ساسانی)</p> <p>ب) بدان محضر ازدها ناگزیر گواهی نوشتند برنا و پیر (شهریور ۱۴۰۳، ساسانی)</p> <p>پاسخ: الف) بزرگان مجلس که استشهادنامه را امضا کردند (۰/۲۵) ب) ضحاک (۰/۲۵)</p>	۴۰
۰/۲۵	<p>در این ایام فریدون از مادر می‌زاید و از گاوی به نام شیر می‌نوشد و در غاری پرورش می‌یابد. (اسفند ۱۴۰۳، ساسانی)</p> <p>..... برمایه (۰/۲۵)</p>	۴۱
	موفق باشید.	